

Cimbora

GYERMEK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

1924
január
27

Osovár R.
1923

Egy szám ára Románia területén 5 lei, Csehszlovákia területén 1.50 cK

Central University

Faculty of Letters
Department of Romanian Language and Literature

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1954
16006
15

GIMBORA

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

KÉSZÜL A HŐEMBER!

A kis pacsirta mért szállt messzire?

A kis pacsirta mért szállt messzire?
El tudott menni, nem fájt a szive,
Nem riasztotta a messzi-veszély,
Nem huzta vissza a barázda mély?

A kis pacsirta egész éven át
A buzaföldön tengette magát,
Százféle káros férgeit pusztítva,
Szántó-vetőjét vig dallal buzdítva.

Egyszer csak, lám, a nagy tornyok felül,
Veréb sereg jön s a — vetésbe ül.
(A szép kalászba, mely telistele
Arany magvakkal, hogy roskad bele.)

S illeg-billegve rajta egy kicsit
Itt is, amott is kéjjel belecsip,
De kapzsi szájjal mig egyet bekap,
Őt-hat szemet is földre, porba csap...

Mig végül is köszöntve az Eget
S még egyszer a bus őszi földeket,
Magsiratva, megszentelve, megáldva,
El is repült egy szebb, egy jobb hazába.

(Arad.)

•Mig munka volt, nem láttalak itt téged,
Csak most tolakszol, hogy a buza érett!
Ki mit se tett reggeltől estelig,
Rakott asztalhoz hogy telepedik?

Hogy meg is fordult az idők sora!
Dözsöl, duskál, ki nem munkált soha!
A kis pacsirta ezeket gondolta
De el nem sirta, kinek sirta volna?!

Am a szegénynek ez időtől kezdve
Bizony dalolni nem igen volt kedve,
S mit nap-nap eddig vigan hallatta:
Előbb csak gyérült bűvös szózata.

S mihamar bus lett a ritka dal is,
Képzett rajt a titkolt bánat is,
Majd szinte némán bujt csak bujdosott
Társával is csak utról sugdosott.

A „tiz forrás” története.

(Rege.)

— Irta: BENEDEK ELEK. —

Tündérek laktak réges-régen a Kárpátok rengetegekben. Ebben az időben történt, amit most elregélek. A rengeteg nagy erdőben, ahol addig tündéren kívül más nem járt, még madár sem, egyszerre csak nagy lárma verte fel a csendességet. Tíz deli legény csörtetett be a sűrű rengetegbe: bölényt hajszoltak életre-halálra s az a vadászok nyilvesszeje elől ide menekült. Hol felbukkant, hol eltűnt szemük elől a sebesült bölény, mignem teljesen eltűnt. De a vadászok csak törtettek tovább a rengetegben, mignem egyszerre, mintha földbe gyökeredzett volna a lábuk, megálltak egy helyben, a szavuk is elállott, a lélekzetük is elállott, úgy elfogta a csodálkozás. Hej, mit láttak, Istenem, Teremtőm! Tíz tündérlány állott magas hegynek a tetején, állottak szépen, körbe-karikába, gyémánt labdáikkal játszadoztak, közben meg, ha egyik a másikat eltalálta, fel-felcsendült a nevetésük, hogy csakúgy zengett belé a rengeteg.

Nézték, nézték a vadászok nagy gyönyörűséggel a lapdázó tündéreket, de egyszerre csak mi történt? Ráültek a lapdájukra s huss! felröppentek a tündérek, a hegy tetejéről egy másik hegynek a tetejére szálltak, aztán tovább játszottak, dobálták a gyémánt lapdákat fel, fel a magas levegőégbe, a lapdák meg szálltak, ke-

rengtek, ragyogtak, mint megannyi ragyogó csillag. Nézték, nézték a vadászok ezt a gyönyörű játékot, aztán összenéztek, nem szóltak semmit, de egyet gondoltak: célba vették a tiz gyémánt lapdát s a következő pillanatban ott hevert a lábuk előtt mind a tiz lapda. Ahogy ezt látták a tündérek, hangos sikoltással rebbentek szét s egy pillanat alatt úgy eltűntek, mintha föld nyelte volna el őket.

Hej, megszorodtak a vadászok! Most már sohasem fogják látni a tündérlányokat! Miért is lőtték le a gyémánt lapdákat! Álltak, álltak egy darabig egy helyben, aztán nagy bánatosan elindultak, maguk sem tudták, hová, merre, csak mentek, mentek, bolyongtak a rengetegben. Am amint mentek, mendegéltek, hirtelen megállott az egyik vadász s felkiáltott:

— Nézzetek oda!

Mind arra tekintettek s szinte hogy meg nem vakultak a szertelen nagy ragyogástól. Magas hegynek a tetején gyémántvár tündöklött, ragyogott, fényesebb volt a napnál, s gyémántvárnak ablakából lemosolygott rájuk a tiz tündérlány. Nosza, fel a gyémántvárba szaladva szaladtak fel a vadászok s mondta lelkes szóval mind a tiz a kiválasztott párjának:

— Te az enyém, én a tied!

Hiszen a tündérek nem is huzódoztak, merthogy tetszettek nekik a deli vadászok. Mindjárt megtartották a lakodalmat. Volt ott minden jó megenni való: láthatatlan kezek terítették meg az aranyasztalokat gyémántterítővel, láthatatlan kezek hordták a sok finom ételt, italt.

Telt, mult az idő, boldogan éltek a fiatal párok, de gonosz lélek megirigyelte a boldogságukat, hirül vitte a tündérek édes anyjának, aki a csillagok királynője volt s aki akkoriban járta be országát — hogy a leányai férjhez mennek, mégpedig len halandó emberekhez. Bezzeg, hogy mindjárt megtért utjából a csillagok királynője, repülve repült haza és szörnyű haraggal támadt a leányaira:

— Tudjátok e, hogy mit cselekedtetek?! Eddig halhatatlanok voltatok s most eljásztátok a halhatatlanságot, merthogy halandó embereknek leitetek a felesége. Halandó emberekhez kötöttétek magatokat, akiknek a csillaga akkor hull le az égből, amikor én akarom!

— Anyám, édes anyám, — könyörögtek a leányok — irgalmazz, ne hullasd le az ők csillagukat!

— Az övéket is, a tiéteket is! — kiáltott a csillagok királynője s ott hagyta síró-rívó leányait, visszarepült a csillagok országába.

Haj de nagy bánat borult a gyémántpalotára! Akkor éjjel a tündérek szemére nem jött álom: nézték, folyton nézték, vajjon nem hullanak-e le a csillagok. Sokáig ébren virrasztottak a vadászok is, de egyszerre csak meglegyintette az álomszellő, leragadott szemük pillája: aludtak mélyen. Mind a tiz vadász egy álmot látott: mind a tiznek megjelent a Turul madár s szomorú hangon vijjogta: Talpra, talpra, magyar vitéz! Ellenség tört be az országba. Kard, ki hüvelyből!

Mind a tizen egyszerre szöktek talpra, nagy hirtelen összeszedték fegyvereiket, elbúcsúztak a tündérektől s rohantak a csatába, — a halálba.

Oda, oda, a halálba, mert a hetedik napon

egyszerre tiz csillag hullott le az égből: a tiz ifju csillaga. És a tündérek látták, amikor a tiz csillag lehullott, mert éjjel nappal az eget lesték. Keserves sírásuktól, jajgatásuktól zugott a rengeteg, visszaverték az égnek meredő sziklák: még azok a hideg tekintetű csillagok is könnyeztek, amikor ezt látták, hallották! Különösen a három kisebb tündér bánata volt nagy, olyan nagy, hogy még az ég is gyászba borult. Ők csak kedveseiket siratták, gyászolták. A hét idősebbik nemcsak a kedvesét siratta, hanem magát is. Aztán addig sirtak, míg nem elnyomta őket az álom. Akkor leszállott hozzájuk a csillagok királynője. Megindultan, könnyes szemmel nézte boldogtalan gyermekeit. Hiába, mégis csak anya volt! Lehajolt hozzájuk, sorba csókolta őket, aztán szelíden megérintette varázsvesszejével. Abban a pillanatban forrása változott mind a tiz tündér. A tiz forrásból hétnek hideg, háromnak forrómeleg a vize.

Ez a tiz forrás története. Azé a tiz forrásé, amely ott bugyog ma is azon a helyen, ahol a Mátra meg a Bükk hegység ölelkezik. Az édesanya szíve mégis irgalmas volt a gyermekeihez: forrás képében halhatatlanok maradtak...

(Kisbaczon.)

Testvérek.

(Mesejáték három képben.)

— Ima: KELEMEN ANDOR. —

Játszók: Pistika, kis cigányfiú. Ólomkatona.
Biri, huga. Egy baba,
Ili, grófkisasszony. Egy tündér.
Hugó, a bátyja. Első törpe.
Gróiné, Ili és Hugó anyukája. Második törpe.
Bébi, komorna a gróféknál. Csonka ólomkatona

Az első kép Pistáéknál, a második kép Meseországban, a harmadik kép a gróféknál történik.

Az első kép második jelenetét és a második képet Pistika, a második kép harmadik jelenetét Hugó álmodja.

ELSŐ KÉP.

SZÍN: Szegényes cigánykunyhó. Középen hasadozott asztal, töröttlábu szék. Oldalt a falon kis drótozott ablak. Jobb sarokban szalmából fekvőhely. Háttul (szembe

a nézőtérrel) rozszant ajtó, rongyokkal betömve. Az ablakban vékony gyertya ég.

ELSŐ JELENET.

Biri, majd Pistika.

Biri (a szalmavackon kucorog. Vézna, beteges kis leány): Istenem, Istenem, milyen sokáig marad oda...! Meg semmit sem ettem, a fejem úgy szorít, s úgy táncol előttem minden, minden... (Visszadül vackara. Elszenderül. Kis szünet aztán belép Pistika.)

Pistika (Vék ny cigányfiucska. Rongyos ruhában, hegedű a hóna alatt. Mikor benyit, Biri felé): Biri, Biri! Ugy e, soká maradtam?

Birike: Soká, igen soká. Olyan sötét van künn, olyan rossz egyedül... Hol jártál, Pistika?

Pistika (Tenyerébe hajta fejét; szomorúan maga elé néz): Bezárt ajtók között, csaholó ebek közt. Letépték ruhámat, meg-megszalasztottak. Amikor mindenünnen csunyán elkergettek s erősen fáradt voltam, betértem a gróf ur kastélyába. Itt jó szívek laknak, gondoltam magamban, tán megkönyörülnek. Leültem a fehér nagy lépcsőkre s eldohuztam hegedűmet. A kis grófkisasszony ott állt a verandán. Alighogy meglátott, odaszaladt hozzám, oda ült le mellém, úgy hallgatta végig muzsikálásomat. (Kis szünet.) Aztán a fiatal urfi is észrevett s reáripakodott a kisasszonykára, hogy szóbaállt velem, engem pedig kidobott az inasokkal.

Birike (hozzásimul): Édes kis Pistikám!

Pistika: Hiszen nem is bántott, én már megszoktam ezt. Csak az fáj, hogy ma nem hozhattam semmit, pedig még nem is ettől... (Kézével eltakarja arcát.)

Birike: Pistika, Pistikám, majd csak lesz valahogy. Megsegít az Isten. Hazajön édesapánk... Pistika, Pistika, ne sirj... no, lásd, már nem is vagyok éhes... (Átöleli bátyját.) Hegedűlj valamit, attól mindent, mindent elfelejték. Olyan szépen is tudsz muzsikálni! Amikor muzsikálsz, azt hiszem, hogy szép, igen szép palotában járok! (Pistika lassan kezébe veszi hegedűjét s halkán játszik rajta. Azalatt Birike tovább beszél.) Te is ott vagy velem, aranyos ruhában... Körülöttünk kicsi tündérek táncolnak. Olyan a ruhájuk, mint a tejliliom, ha ezüst harmattalszórja be a hajnal... (Az utolsó szavakat akadózva mondja, aztán elereszti bátyját. Egy darabig még hallgatja a hegedűjátékot, az pedig miná halkabba van, s Birkét elaltatja.)

MÁSODIK JELENET.

Pistika és Ili grófkisasszony.

Ili (óvatosan jön be. Félve, idegenül néz körül. Mikor meglátja Pistikát, tanácstalanul egy lépést tesz)

Pistika (felriad. Ijedten nézi a grófkisasszonyt. Szemét dörzsöli): A méltóságos kisasszonyka!... Istenem, lehetséges ez?

Ili (bátortalanul közeleg): Én vagyok, Pistika. Azért jöttem hozzád, mert a bátyókám ma igen-igen rossz volt: kegyetlen, szívtelen...

Pistika: Nem, nem, méltóságos kisasszonyka (szomorúan) velem mind úgy bántak: hozzászoktam már rég... Csak a méltóságos kisasszonyka olyan jó, egyedül...

Ilike: Miért nem hívsz Ilikének!

Pistika (ijedten): Nekem nem szabad...

Ilike: Miért ne volna szabad? Lásd, én úgy szeretném...

Pistika: Mert én csak egy szegény cigányfiu vagyok, akinek kenyere: amit összekoldul muzsikálásával; akit megugatnak a kóbor kutyák is s akit utál minden ember.

Ilike (hozzá lép): De én nem utállak.

Pistika (lecsüggeszti a fejét).

Ilike: Csak igen sajnállak. — Szegény kis Pistika, ugy-e, fáj az neked, hogy nem elegendhetél kastélyban, gazdagnak.

Pistika: Nem, nem, kis Ilike. Én a gazdagságot soha se kívántam és a gazdagokat soha irigyeltem. Én is gazdag vagyok, nekem is van kincsem (hegedűjét előveszi). Édesapám hagyta... Ó, el nem cserélném az egész világért. Amikor megrikatom, mintha szárnyam nőne, s szállanék szavával. Ó, hányszor szálltunk így: át a hármadombon, felhők tetején túl. Ott egy más világ van... egy szép, csudaország, az az én országom.

Ili: Jaj de szép, Pistika! Ülünk le, (leülnek egymás mellé) és mondd tovább.

Pistika: Az az én országom, édes szép országom:
Meseország neve,
Rőjén selyem a fű,
Arany minden fája,
Tündérek táncolnak
gyémánt patakjába.
Törpék jártak odáznak
ezüst erdőjében,
muzsikáló patak
mosolyog kerijében...

Ilike: Be gyönyörűséges, be szépséges lehet az!... Ó, én is álmodtam ilyen sok-sok szépet, de az csak álom volt...

Pistika: Ó, de ez nem álom, ez igaz ország... örökké zöld a füve, örökké virágzik minden kis virága, ennek az országnak én vagyok királya.

Ilike (álmékkodva): Te vagy a királya?... Jaj de szép az a föld, ugy szeretném látni! Az ezüst erdejét bámulni, csodálni. Messze van, Pistika, a mezeje, réteje? (Felállanak.)

Pistika: Földi ember oda soha el nem érne, ha száz évig érne is. (Kis szünet. Habozva.) De én elvezetlek, ha aka od látni.

Ilike: Pistikám, nem tudom meghálálni soha. (Hozzásimul.)

Pistika (Mefogja Ilike kezét s megindulnak csendesen a szín hatterére, az a tő felé. Mialatt Pistika beszél, a szín elhomályosul, a háttér eltűnik az ajtóval s helyében felhős ég részlete látható.): Jer, Ilike, szépen. Mindenütt utánam. Ott haladunk el e felhőhegyek szélén s ha majd elhagytuk mind... az már Meseország.

MÁSODIK KÉP.

SZÍN: Meseország. Ezüstös erdő tisztása. Háttérben ezüstfák, ezüsthinták rajta. Jobbról bársony trón, aranylépcsőkkel, bíborzámóikkal.

ELSŐ JELENET.

(Meseország lakói: törpék, tündérek, babák, ólomkatonák, táncot járnak s ütemre dalolnak.)

Ó, de jó,
Jaj, de jó
Nagy meseországba,
Nekünk nyit,
Ha virít
A rét száz virága;
Nekünk szól,
Ha dalol

A madár az ágon,
Nem lehet
Szebb élet
Ezen a világon,
Nincs ilyen
Gyöngyélet
Sehol a világon!
(Megismétlődik.)

MÁSODIK JELENET.

(Elsőbbiek, Pistika és Ili grófkisasszony.)

Pistika: (jön, mint Meseország királya, biborruhában, gyöngyös palástban, kezén fogva vezeti Ilit.)

Ilike (karját szeme fölé tartva): Almodom, Pistika, ugy-e, ez csak álom? Ó, bár ha soká tartana.

Pistika: Nem álmodol, Ilike, ez a Meseország. (Amint a belépőket észrevették, megszűnik tánc, ének s a játékok két sorban tömörülnek. Közöttük megy végig a trónhoz Pistika, Ilikevel. Ahol elhaladnak, a sor meghajlik előttük. A két ólomkatona feszesen áll a legelső trónlépcső előtt. Pistika felmegy a trónra. Alább kissé: zsá noly. Pistika helyet mutat rajta Ilike-nek. Az leül bátortalanul. Egy diszes ólomkatona kilép a sorból s megáll a trón előtt.)

Ólomkatona:

Szép meseországunk jószágos királya,
Összeült ma néped: óvésedre várva,
S im, hogy közöttünk vagy: fogadd köszönetünket,
Ó, mert testvér, atya, biránk vagy te nekünk.
Megosztozol bennet, ha örömünk látod,
Te veszed le rólunk a szomorúságot,
S te óvod meg néped, ha valami baj van...
Régóta van már egy nagy keserűségünk...

Pistika (kegyesen): Mondd el bátran, halljam.

Ólomkatona:

Nagy meseországban mi csak éjjel élünk,
Nappal fönn vagyunk mind, ezerte a nagy világban,
Mi babák, katonák, a gyerekszobákban,
Féltünk, tüvecskében a törpéink élnek,
Viragok kelyheben laknak a tündérek!
Hej, máig is nyugton, boldogságban élünk,
Ha egy kis fiu nem zavarja meg békenk.
Kényes, cifra gyermek, gazdag ur az apja,
Töméntelen földje, ezüstje aranya.
De mit ér a jólet, nagy kincs a kezében:
Nem lel örömet fiu gyermekében!
Mert vásott, rossz kölyök, ritkítja a páriát,
Nem kimél meg semmit, mindent összevág,
Madárra lövöldöz, az állatot bántja,
Nem hajlik soha az okosabb tanácsra.
— Jaj, de mi szenvedünk tőle a legtöbbit,
Bántatlanul ronthat, bántatlanul törhet,
Nekem kicsavarta kezemet, nyakamat...

Egy baba: Nekem megcibálja mindig a hajamat!

Egy tündér:

Én már olyan régen a rózsában élek,
Idáig mindenki, szeretett, becézett,
Nem vétettem soha még senki fiának,
Tegnap lelaposta mégis a ruhámat.

Ilike (szorongva félre): Édes jó Istenkém!
Jaj, én rossztól félek!

Első törpe: Ma madarat fogott egy kőris fa ágán!

Pistika: S hoi van ez a fiu?

Első törpe: Alszik puha ágyán, mint aki a dolgát elvégezte szépen...

Pistika: Hozzátokelőmbe tüstént, észrevétlenül
Első törpe, második törpe (egyszerre):

Hipp-hepp, csak egy pillanat,
S itt vagyunk egy pár perc alatt! (Gyorsan el.)

Ilike (még mindig szorongva): Jaj, hogyha ő lenne, akit emlegetnek?

Pistika:

Nagy meseországom, térjen vissza kedved,
Ki idáig szegte, elveszi jutalmát,
Nem hagyja el addig népem birodalmát.

(Vége kövölköz.)

LILI BABA.

— Emi verses könyvből. —

Lili baba olyan baba,
Fénylő arany az ő haja,
Nefelejcs a szeme párja
Szattyán bőr a topánkája.

Lili baba mindig nevet,
Ha alszik, nem kér kenyeret.
És amikor leülhetem,
Nem mozdul, míg fel nem veszem.

Van ő neki sok testvére,
A sarokban el se férne.
Gyógyvirágos ágyacskája,
Hintalova, csörgő szánja.

Lili babát úgy szeretem,
Az ölemből le sem teszem.
Ott alhatik az ágyamba,
Kis paplannal betakarva.

Ma itt volt egy kolduslányka,
Lili babát hogy meglátta,
Kipirult a sápadt arca,
Ölelésre nyílt a karja.

Ugy didergett a kis teste,
(Csak egy rongyos ruha fedte)
Könny csillogott a szemében,
S odafagyott a nagy szélben.

Csak egy darab kenyeret kért,
Mégköszönte és visszatért.
De megállt a kert sarkába,
Hogy Lilit még egyszer lássa.

És azóta, én Istenem,
Nehéz bánat a szívemen.
Bár még egyszer jönne ide,
Neki adnám egyszeribe.

Hadd ölelje, becézgesse,
Mint testvérét szerethesse,
Neki úgy sincs anyukája,
Legyen hát Lili babája!

(Kölezvár.)

Köhögésnél, : SIROMALT

használ!

Biztosan használ, ize já,
Patikában kapható!

A hátonjáró rák.

Irta: Szondy György.

Hópelyhek milliárdjai hullanak alá csöndesen a magasból: kiszakadt az angyalok párnája. A hatalmas fenyőágak meghajolnak a nagyogó teher alatt, tövükben hallgatagon kigyózik tova a kis patak síma jégtükrre. Elnémulak a beszédes habok, lakosai elrejtőztek a fenék kavicsai között vagy az iszapban, csak a halak néma serege uszkál kísérteties csöndben, mint visszajáró emléke a messzetűnt szép napoknak.

Kövek alá huzódva, bus magányban tölti napjait a rák is. Szeptembertől kezdve nem igen hagyja el a rejteknelyét a vizek páncélos lovagja. Hadd mondhassák az emberek, hogy az ős hónapokban nem jó a rák. Ő ugyanis tudja, hogy csak azért nem jó, amiért a rókának savanyu volt a szőlő: mert nem lehet hozzájutni. Visszahúzódik sziklavárába, ott várja be, míg elvonul a vizek felett fehér csillámpalástjában a zord öreg, a Tel. Mikor pedig meglazul a patakok bilincse, melegebben csókolja a napsugár a dermedt rügyeket, készülődik arra, hogy levebbe immár szűkévé vált ócska köntösét és felöltse a tavasz tiszteletére az ujat.

Nagy dolog ez a rák életében, amit bizony el is képzelhetünk, mert a szó szoros értelmében kiúvik a bőrből. Mikor már szűk lett neki a lovagi páncél, mikor érzi az új ráklovag vagy kisasszony, hogy jó lenne egy kissé bővebb ruha — akkor egy nagyot nyújtózik, hogy kettéreped a háton a páncél és ő kihuzza belőle a testét, mintahogy mi a keztyűből kihuzzuk a kezünket. A szemek, a csápok, a lábak mind kibujnak a régi hüvelyükből és ott áll a rák puhán, gyámoltalanul, míg a gyomra falában levő létszékül nem oldódik s a bőrbe kerülve, újból meg nem keményíti azt.

Ilyenkor a rák valósággal beteg. Amint aztán túl van a nagy eseményen, még egy dologról kell sürödsen gondoskodnia: rendezo-hozza egyik érzékszervét, amely tökéletlenné vált a vedlés miatt. Ez a szerv az ő helyzetérző szerve. Ha hátára fektetjük a rákot, ennek a révén értesül kellemetlen helyzetéről, ez ösztönzi, hogy ismét talpra álljon.

A frissen vedlett rák siet ezt a fontos érzékszervet mielőbb megreparálni. A vedlés után ide-oda tapogat a fenéken, azután ollóival a csápjai töve felé nyulka, mintha oda akarna rakni valamit. Itt, a második csáppár tövében kis nyílást találunk. Ez a helyzetérző szervnek a nyílása, és egy kis hólyagocskába vezet.

A kis hólyag titkairól már nehezebb felvilágosítást kapni.

Ki kell óvatosan szedni a csáp-tövéből és jó nagyitónkat hívjuk szemeink segítségére. A nagyító alatt aztán feltárjuk finom eszközeinkkel a hólyagocska rejtelmes belsejét.

Apró szőrök meredeznek felénk a belső

faláról és megtaláljuk azt a valamit is, amiről az imént annyit láttunk, hogy a rák gyömösölte bele a hólyagocskába: kis homokszemek vannak a szőrszálak fölött.

Mikroszkóppal még több vallomást csikarhatunk ki a hólyagocskától. Leleplezzük az idegrostokat, amelyek körülveszik mindenik szőröcskének a tövét.

A kis hólyag most már bevallotta minden titkát. Immár tisztában vagyunk szerepével.

Azok a szőröcskék olyan érzékenyek, mint a macska bajuszának sertéi: a legkisebb nyomást is azonnal megérik. Csakhogy a hólyagocska szőrszárait egyéb nem nyomhatja, mint azok az apró homokszemek, amiket a rák beleszerelt. Ezek úgy gördülhetnek a kis hólyagban idestova, mint a korsóban a kavicszemek. Amint a rák mozdul, a homokszemek is elgurulnak és más más szőrszálakat érintenek. Mikor a rák a lábain áll, a hólyag fenekén vannak; ez a ráknak rendes, megszokott helyzete. Ha a hátára fordítjuk, a homokszemek a hólyag tetejére esnek, más szőröket nyomnak le s a rák nagyon kellemetlenül veszi észre ebből, hogy a hátán fekszik és minden erejéből igyekszik talpra állni, hogy a szemecskék mielőbb ismét a hólyag fenekére, rendes helyzetükbe kerüljenek.

Mikor a rák vedlik, a hólyagocska falazata is leválik, elvesznek a benne levő homokszemek. Azért kell a ráknak minden vedlés után ujakat rakni bele.

Eleinte hallószervnek tartották a helyzetérző hólyagokat. Ma már kísérlettel is bebizonyították, hogy nem azok.

A kísérlethez nem kell egyéb, mint egy frissen vedlett rák, egy kevés finom vaspor, meg egy jó erős mágnes. A rákot meg a vasport tisztavízű akváriumba tesszük, ahol szeqény rák, miután homokot nem talál, vasporral tömi meg a hólyagocskát. Csak erre vártunk mi!

A vasport a mágnes vonzza, ha tehát erős mágnessel közelítünk a rákhoz, a hólyagocskában levő vasporszemecskék elfognak mozdulni, a mágnes felé közelítenek. Ekkor a rák egyszerre úgy érzi, mintha a hátán feküdnék, mert a vaspor épen azokat a szőröket nyomja le, mint mikor a hátán fekszik. Csodálkozik ugyan a jámbor egy kicsit, de hamar belenyugszik, hogy a látzat csal. Elhiszi, hogy valóban a hátán fekszik. Siet tehát talpra állani, vagyis épen ellenkezőleg, a hátára fordulni, mert akkor majd a mágnes a rendes helyükre vonzza a vaspor szemecskéket. Most bámul el csak igazán, mikor utnak akar indulni. Akkor veszi észre, hogy valami hiba van a kréta körül. Evickél, vergődik, próbálja így is, úgy is, — a kinzója pedig, a kísérletező, csak egyet mozdit a mágnesen, hogy a szerencsétlen rák még nagyobb zavarba jöjjön.

Hol a hátát, hol az oldalát igyekeznek lefelé fordítani, aszerint, amint a mágneset mozgatjuk. Furcsa kis cirkuszi produkció biz' ez, — tudományosan alapon.

Próbáljátok meg a tavasszal!

(Debreczen.)

**Egyéi, kis babácska,
Tudom, megéheztél,
Míg a magas égből
A földre érkeztél!**

Öcsémnek

a lelkek tükréről.

Irtó: DSIDA JENŐ.

Annyiféle nézés,
Ahányféle ember . . .

Egyik pillantása
Olyan, mint a tenger,
Ha vihartól reszket;
Sötétzöld, haragos,
Jéghideg hullámok . . .
Mikor ilyent látok,
Szinte fázni kezdek.

Másik tekintete
Simogetó bársony,
Szelid sugarában
Boldog az én álmom:
Harmatos hajnalban
Pacsirta dalával
Lelkem tovaszárnyal
Nesztelenül, halkán . . .

Harmadik szeméből
Kárhozat tűzének
Forró lángja éget,
S száz láncravert démont,
Száz ördögöt látok,
Mikor belenézek.

Buzavirág színű,
Ártatlan szemeddel
Mikor Te nézel rám, —
Mintha imádkoznám! . . .

(Szalmár, 1923. november hó.)

A lekváros kenyér.

Öcsike apró emberke korából.

— Mi kell, gyönyörűségem? — kérdezte a mama Öcsikét. — Vajas kenyér? Lekváros kenyér?

— Letvájós! — felelte Öcsike.

Egy-kettőre már hozta is a mama a jó vastagon bemázolt lekváros kenyeret a gyönyörűségemnek. Mert Öcsike csakugyan gyönyörűséges gyerek volt: pufókarcu, nevető szemű. S hátha még ráadták hófehér köntöskéjét s nyakára kötötték a szép virágos nyakkendőcskét!

— De aztán vigyázz ám a ruhádra, gyönyörűségem! Nehogy bemaszatold, — figyelmeztette Öcsikét a mamája, — mert akkor nem viszlek a ligetbe! Azzal magára hagyta a gyönyörűséget, sietett a hálószobába, hogy hamarosan felöltözzék a sétára.

Nosza, nekilátott a gyönyörűségem Öcsike a lekváros kenyérnek, s mire a mama kész volt az öitözködéssel, gyönyörűségem is kész volt: arca, füle, haja csupa lekvár volt, de még a szép virágos nyakkendőcske is.

— Kész vagy, gyönyörű... e szavakkal nyitott be a mama, de amint láthatjátok, torkán akadt a kérdés, amikor meglátta gyönyörűségem Öcsikét. Isten csudája, hogy el nem ajult. De gyönyörűségem Öcsike egész mondatban felelt a félbemaradt kérdésre:

— Tés vadot, mamutám. Medettem a letvájít.
— No, megállj, — szedte össze magát az ájuldozó máma, — mindjárt kikészültek én! Nem mondtam, hogy vigyázz a ruhádra? Hol a vessző!

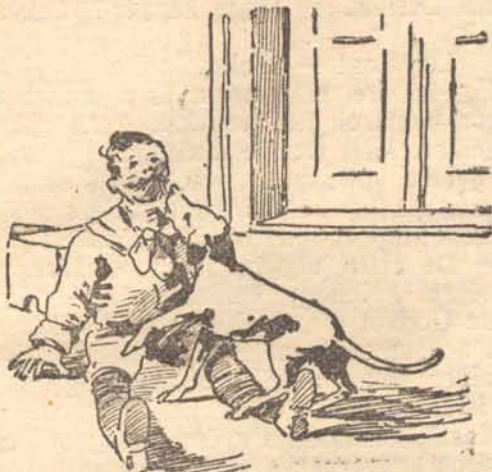
Látta, hallotta mindezt a derék Dundi kutya, gyönyörűségem Öcsike jó pajtása, mit gondolt, mit nem, amíg a mama vesszőért járt, kezelésbe vette gyönyörűségem Öcsikét.

— Au, vau, ne félj kedves pajtásom, — vigasztalta Dundi, — segítek én rajtad!

Azzal szépen nyalni, nyalogatni kezdte a gyönyörűségem Öcsike pufók arcocskáját.

Amikor innen lenyalta a lekvárt, a hajának fordult:

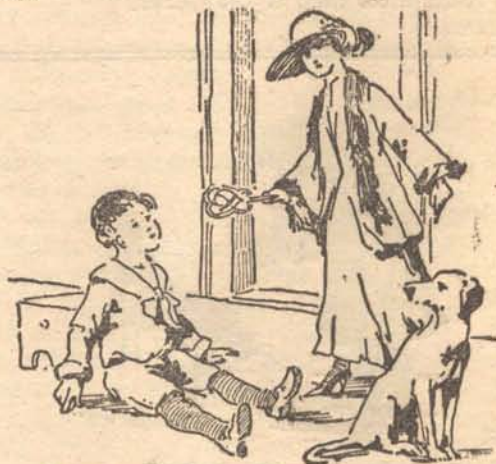
— Au, vau, nini de jószívű fiu vagy te! Még a hajadnak is adtál a lekvárból. De minek a hajnak lekvár? Jobb lesz a Dundinak.

— Au, vau, nini! Sohasem láttam ilyen jószívű fiut! Nemcsak elől, de hátul is megraktálta lekvárral a haját! Ide velem! — No, még egy kis türelem, gyönyörűségem Öcsikém! Az volna szép, hogy még a nyakkendő is lekvárt ennék. Várj csak, gyönyörűségem, hadd nyalom le onnan is. Így la! Akár bálba is mehetsz!

— Óh, Jézusom, Szűz Máriám, gyönyörűségem Öcsikém! — kiáltott fel magánkiül a

gyönyörűségtől a mama, aki nem is vesszővel, de porolóval rohant vissza a gyermekszobába. Ki nyalta le rólad a lekvárt? Tán csak nem a Dundi?

02913

— Bigyon a Dundi!

— No, köszönd a Dundinak, hogy meg se verlek és sétálni is viszlek.

— Tötyönöm, Dundi! — mondta gyönyörűségem Öcsike szépen, kedvesen.

Mondanom se kell, hogy aznap a város-
ligetben nem volt több olyan »kinyalt«
gavallér, mint gyönyörűségem Öcsike!

(Kisbaczon)

ELEK NAGYAPÓ.

A BALATON.

(Apró történet apró embereknek.)

— Írta: KATALIN. —

Baba az öreg cseléddel egyedül volt otthon. Sanyi bátyja nélkül unalmasan telt az idő. Folyton az ablakon figyelt kifelé, bátyja azonban nem mutatkozott sehhol. Tudta, hogy a hűséges Kati az utcára ki nem engedi, így a nagy kapuhoz somfordált, onnan várva a jó szerencsét: valakit, egy játszótársat. A szerencse kedvezett, a postás bácsi nyitotta a kaput, bement a levéllel. Baba meg kísértél az utcára. Ment egyenest a Sanyi iskolája felé, hogy ott majd megvárja. Még nem érhetett az ut feléig, szembe találkozott egy göndörhaju kis leánnyal, aki vele egyidős lehetett. Vékony, kopott volt a kisleány ruhácskája, lyukas volt a cipőcskéje. Valamit viett papirba csomagolva, szomoruan lépkedett Baba felé. Baba figyelemmel nézte a szomorú arcot, úgy tetszett neki, mintha azon sirás nyoma volna. Kérdezte: Mért vagy olyan szomorú? Búsán felelt a kis göndörhaju: Mert a papirzacskó lyukas, én nem vettem észre és sok liszt kifolyt. Most ki fogok kapni.

— Na, ne busulj, gyere el hozzánk, majd megkérem a Katit, ő ad helyette másikat.

Kézenfogta a kisleányt, elindult vele haza-

felé, Sanyiról egészen megfeledkezett. Megtudta a kis Tinkától, — így hívták a leánykát, — hogy a mamája varrással keresi a mindennapi kenyeret, van neki még három kis testvére és egy kis szobácskában laknak.

— Hát a papád hol van?

— A Balatonban, volt a közömbös felelet. Erre már haza is értek. A hosszú folyosón szólanul haladt a két gyerek, de közben Babának a képzelete nagy gyorsasággal működött. Hallotta Sanyi bátyjától, hogy a Balaton egy nagy tó, csolnakáznak is rajta nagy halak is vannak benne. Azok a nagy halak már bizonyosan meg is ették a Tinka szegény apukáját, gondolta Baba. Csak azt nem értette, hogy miért nem sir Tinka, amikor a papájáról beszél. Istenem, sóhajtott magában, ha az én apukám a Balatonban lenne, én éjjel-nappal siratnám őt.

— Hát maga hol jár, kis kósza? Mindenhol kerestem, szólalt meg az öreg Kati.

— Ne haragudjon, kedves Katikám, kérlelte Baba, majd elmondom. Most csak adjon Tinkának lisztet egy jó papirzacskóba, mert az övé

kilyukadt, a liszt kifolyt és a mamája megverné szegényt.

— De mit szól anyuska?

— Ó, anyus is bizonyosan adna. Kalácsot és almát is adjon, Katikám, mert nekik nincs.

Kati fejcsóválva indult a kamrába, Baba meg utána szaladt. — Sokat adjon, hogy a többinek is jusson, mert a papájuk a Balatonban van, sugta a fülébe, nem akarva hangosan mondani, nehogy Tinka elbusulja magát.

— A Balatonban? Hisz ott jó helyen van, azon ne busuljon, maga kis bohó!

— Mit mond maga? Hát ilyen szivtelen maga? Haragszom magára! — Ezzel ott hagyta Kait s Tinkához sietett. — Gyer: el holnap, anyuskám is itthon lesz. — Tinka meg is ígérte.

Jött Kati a csomaggal, amit Tinka szépen megköszönt s boldog mosollyal távozott. Baba a jó tett kellemes érzésével szaladgált az udvaron, amíg Sanyi hazajött. Apus és anyus is megérkeztek s Baba mindent elmesélt nekik. Másnap aztán Tinka beszédjéből megértette anyus, hogy a Tinka édesapja a Balaton nevű kávéházban pincér.

— No, látod, kis csacsi, hogy nem ették meg a halak, — mondta anyus mosolyogva.

Ha Baba azóta minden szegénynek kalácsot meg almát akar adni, csak a Balatont emlegetik, mire felhuzza pisze orrocskáját, hogy a másik percben újra mosolyogjon, vagy énekeljen...

(Nándorhegy.)

Oh, az az algebra!

Írta: *Virsik Mária.*

*Algebra, algebra,
Ki talált ki téged?
A diák aranyéletét
Keserítik véled.*

*Algebra, algebra,
Mért vagy a világon!
Fogam vacog, valahányszor
Azt a plusz bét látom.*

*No és még a többi!
Plusz, minusz, relativ
Coefficiens exponens —
Ez mind párbajra hív.*

*Algebra, miattad ülök a szobában,
A helyett, hogy a jégpályán
Bógniznék vidáman.*

*Algebra, algebra,
Ki talált ki téged?
Megaranyoznám azt, aki
Eltörölne végleg!*

(Pozsony, 1923. február hó.)

Holdkóros pedellus, mágneses favágó.

Írta: *Csanády Sándor.*

Vannak emberek, akik akkor cselekszenek számárságot, amikor legjobb rendén megy a dolguk, valamiként a közmondás is azt tartja, hogy a kutya is akkor vesz meg, amikor legjobb sora van. Így jár vala Karikás Sándor is, a sárbereki községi gimnázium érdemes pedellusa. Ez a jeles ember sok kiváló tulajdonsággal dicsekedhetett. Mindenek felett goromba volt, mint a legdurvább lópokróc, amit hagyományos pedellusi tulajdonságnak tartott. Ugy gondolta, hogy enélkül nem is érdemelne meg a pedellusi tisztet. A kisebb diákok jobban félték tőle, mint Jókoma Domonkos tanár urtól, amivel szeretett is eldicsekedni Karikás bátyánk:

— Ugy bizony, én tudok rendet teremteni az urfiak között. Vehetném csak én át a latin tanítását abban a rakoncátlan II. osztályban, majd megtanítanám őket nemcsak latinul de még görögül is.

A hiszékeny emberek szájtátva hallgatták Karikás pedellus önérzetes kijelentéseit, a rosszmájuk meg ingerkedve kérdezték:

— Ugy-e, Karikás bátyánk, nemsokára per-

fektül megtanul franciául is és helyettesítheti Pinkerton Frigyes tanár urat?

— Hát bizony, sokan eljárhatnátok hozzám betűvetést tanulni, — bökte ki epésen Karikás.

Szó, ami szó, Karikás nagy tekintély volt az analfabéták, meg az apró diákok előtt. Minden jeles tulajdonságával fölöttébb szeretett dicsekedni, csak egyetlen szokását leplezgette igen féltékenyen, azt t. i., hogy a bort erősen szereti. Mint «iskolalátogatott» embernek volt annyi meggondolása, hogy mint intézet «aligazgatójának» — ahogy a vénebb diákok titulálták őt — nem illik az alkohol élvezetébe merülnie, sőt Mezőtelegdy igazgatótól azt is tudomásul vette szigorú hivatalos utasítás alakjában, hogy hivatalvesztés terhe mellett tartózkodnia kell mindenféle szesztől. Innen magyarázható Karikásnak az az áhítatos várakozása a majális után, mert hát akkor szabad volt egy kicsit «könyv nélkül» innia s ilyenkor a vén diákok lerótták bőségesen tartozásukat, amikért Karikás bátyánk néhanapján szemet hunyt egy-egy csinyítettük felett. Ilyen pedellust messze földön nem talál

volna a sárbereki gimnázium, ilyen pedellust, aki kitűnően tudott alkalmazkodni minden körülményhez, legkivált a boros üveghez, no meg más egyébhez is, amint a történetünk folyamán annak rendje és módja szerint szépen kiderül.

Hanem hát most látom, hogy tévedtem, amikor azt állítottam, hogy Karikás minden körülményhez tudott, illetőleg szeretett alkalmazkodni. Vala pedig az a körülmény, amihez nem szeretett, helyesebben — ő szerinte — nem tudott alkalmazkodni: a munkakörülmény. Ha a megszokott hivatalos dolgain kívül különleges munkakörülmény tünedezett fel a látóhatáron, azonnal fejfájásról, rövidlátásról, fűszaggatásról, hascsikarásról, meg több efféle nem halálos természetű betegségről kezdett elmélkedni s kifáradt még a lélekzeivételben is. Szinte szánalom volt ránézni. Ilyenkor a vén diákok évődve vetették oda:

— Egy pohár bor kellene «tekintetes urlak», majd attól meggyógyulna, ilyen öreg embernek az az orvossága, fél eledele.

— Ki is járna az «aligazgatónak» egy-egy pohár bor, tódítja meg a szót Fülöp Lajos, egy komolyan tréfáló negyedikes.

— Igazuk van az ifju uraknak, sokat dolgoztam világéletemben, nekem csak pihenés járna ezután.

A beszélgetést a villamos csengő zirregő hangja szakította félbe, eltelt a tízperces szünet, a diákság tódult be a termekbe, Karikást meg az igazgató szólította be két rövid csengetéssel az irodába.

Karikás a pipát meg a kalapot letette a folyosón az ajtó előtt álló padra s úgy lépett be szörnyű alázattal. Az ilyen alázatosságot nem szerette Mezőtelekdy igazgató, mert ilyenkor Karikás vagy kért valamit, vagy pedig valami hibát követett el s a büntudat nyomta a lelkét.

— Karikás, délután elhozza a postát a lakókamrára, mert nem jövök be, — adta ki az utasítást az igazgató.

— Igenis, kérem, — válaszolt Karikás, de nem mozdult helyéről.

— Talán akar valamit?

— Igen is, nagyságos igazgató ur, az iránt bátorkodom érdeklődni, hogy kivel tetszik az idén az iskola fáját felvágatni. Ha még senki sem vállalta fel, én szívesen felvagnám.

— Hát jó, vágja fel az idén is, de apróbbra mint tavaly.

— Meglesz, nagyságos igazgató ur. Felvágom olyan apróra, amilyenre csak lehet.

Azután az alázatosságból egyszerre önértékes lépésekkel távozott Karikás. Az igazgató meg azon töprengött, miért ragaszkodik Karikás annyira a favágáshoz, holott közismert volt, hogy őkelme a dolgot nem szokta meg.

Másnap Karikás megkezdte a favágást, de csak délután vágthatott, amikor az igazgató az irodában dolgozott.

Az irodának az ablaka ugyanis a fászkamara ajtajára nézett.

Tanácsos volt az óvatosság. Különben igen gyorsan elégett volna a fa Karikás uram jóvoltából, ismeretlen kályhákban. A fenti biztonsági intézkedések folytán azonban meg volt nyugodva az igazgató, hogy a fának minden szálacska az intézet kályháiban ég el.

Igy folyt a favágás két-három héten keresztül.

Egy napon az időnként szokásos szemlét tartotta az igazgató az udvarban, épületen, termekben. Szemlélése közben észreveszi, hogy a fászkamra ablakának vasrácsa egy helyütt gyanus tüneteket mutat, mintha a rács egyik pálcája kikiváncokznék a helyéből. Nézi közelebb, hát a pálcá csak gyengéden oda van illesztve régi helyére, sőt úgy látszik, illetékes egyéneknek ajtó gyanánt is szolgál, mert a nyoma ott maradt az ablakon bejáró «szellemeknek». Elgondolkozott ezen a különös «ajtón» az igazgató:

Holnap ismét megnézem.

Harmad napon Mezőtelekdy igazgató hívatta Tolnai Pál lakatosmestert. Hosszas megbeszélést folytatott vele az irodában. Azután bementek a lomtárba, akarom mondani a fászkamrába, merthát a fászkamra volt a tornaszertár, lomtár, raktár, pince és így tovább. Mint új iskolának nem volt még modern épülete s így egy-egy terem két három titulust, azaz tisztséget is viselt vala.

Délután Karikás pedellus, lévén szombat, nem vágott fát, hanem elment barátkozni Kicsorics Péter komájához. Ez már régi szokása volt. Tolnai lakatosmester ur pedig ismét eljött az intézetbe, egy hosszukás csomagot cipelt a hóna alatt. Megint bementek a lomtárba az igazgatóval. Jó negyed óra mulva rejtélyes mosolygással távoztak.

Az igazgatónak beidegzett szokása volt, hogy köznap, vasárnap másodpercnyi pontossággal félnyolckor megjelent az irodában.

Most azonban félnyolckor még javában heverészeit az ágyban, amin váltig csodálkozott a felesége. Nyolckor már aggódva kérdezte:

— Miért nem kelsz fel? Talán beteg vagy?

— Rögiön felkelek, csak megvárom, míg ide érkezik a küldönc.

—?

Ugy látszik, szándékosan maradt Mezőtelekdy igazgató az ágyban.

Jóformán tized sem ketyegett az óra a falon, amikor lelkendezve szalad Garnai József, egy másodikos s szapora beszéddel előadja:

— Karikás bácsi bent van a fáskamrában és nem tud kijönni sem ajtón, sem ablakon. Kéri az igazgató urat, legyen szives minél előbb kiszabadítani őt a kamrából, ahova maga sem tudja hogyan jutott.

Az igazgató rettentő kényelmesen felöltözött, szörnyű lassan megreggelizett, azután nagyokat gondolva megindult az intézetbe, ahol akkorra Karikás már valósággal ordított mérgeiben, mert sem az ajtót nem tudta kifeszíteni, sem az ablak nyílása elé csapódott szerkezetet nem bírta eltávolítani, hogy kijöjjön ott, ahol ama bizonyos »szellemek« bejártak.

— No mi ujság? — köszönt be az udvarra Mezőtelekdy igazgató, ahol már Karikásné fogadja igen alázatosan és majdnem sirva panasolja, hogy az ura az éjjel holdkóros lett és bemászott az ablakon a konyhába s most nem tud visszajönni.

— Ejnye, ejnye, nem is tudtam, hogy ujabban a fáskamrába is világít a hold. No, lám, milyen jó lesz ezután a holdkórosoknak, nem esnek le többé a házak tetejéről, hanem bebujnak a fáskamrába a vasrácon keresztül.

— Istenem, Istenem, mi lesz az én beteg urammal? — lamentált Karikásné.

— Bizony a maga urának sokféle betegsége van. Többek között mágnesez betegsége is van. Magához vonzza a tűzfát is, még az ablakon keresztül is. Én azt mondom nem holdkóros pedellus a maga ura, hanem mágnesez favágó.

Attól kezdve nem vágott fát Karikás a gimnáziumban és a »nyugalmozott aligazgatói« címet kapta — díjmentesen.

(Sárboqárd.)

Mágyika angyalkája.

— Irta: DOBAI ISTVÁN. —

Mágyika Mikulás napján, annak rendje és módja szerint levelet írt az angyalkának. Ezt írta:

»Édes jó angyalkám, hozzá nekem a szent estén egy szép karácsonyfát ragyogó gyertyákkal, hópelyhekkal és angyalkák aranyhajával díszítve. Kérlek, jó angyalka, hozzá még egy nagy babát is, de olyat, hogy mindig mosolygjon amikor ül és behunyt szemmel aludjék, ha lefektetik. Öltöztess fehér ruhába és szőke hajába kössél nagy selyem csokrot, mert az ilyen babát szereti Mágyika, aki édes anyjának mindig szót fogad.«

Este, gondosan megtakarított cipőjébe tette a levelet, amit az éj sötétjében a Mikulás bácsi el is vitt, a levél helyett pedig cukorkát, diót, fűgét rakott Mágyika cipőjébe.

Milyen nagy volt Mágyika öröme reggel, amikor a levél helyett a sok jó édesség mosolygott Mágyika felé. Tudta, hogy most már bizonyosan megkapja az angyalka a levelét és kérését is teljesíteni fogja, mert hiszen Mágyika jó kis leány volt. Türelmetlenül várta a karácsonyt, minden este boldogan mondta magában, hogy hála Istennek, megint közelebb vagyunk egy nappal az angyalka eljövételéhez. Így szinte észrevétlenül jött el a karácsony szent estéje és az angyalka is beröpült Mágyika ablakán. Feldiszipolta a karácsonyfát és egy nagy dobozt tett alája. Ekkor csengetett és mire Mágyika a szomszéd szobából belépett, az angyalka, úgy ahogy jött, hirtelen kiröpült az ablakon, nyitva hagyva maga után az ablakot, melyet aztán a Mágyika édesanyja tett be, hogy ne jöjjön be a hideg.

Mágyika megcsodálta a karácsonyfát, a sok cukorkát, süteményt, aranydiót, aranyalmát, meg a sok csillogó díszet, ami oly szépen pompázott az örömtől sugárzó gyertyák fényében. Szépen megköszönte az angyalka ajándékait és rögtön a fa alatt levő nagy doboz kicsomagolásához fogott.

Serényen fejtette le róla a papirost, a fedelét hamar leemelte és gyöngéden nyult a várt baba után. De a legnagyobb meglepetésére nem baba volt a dobozban, hanem egy csomó ólom és rézkatona. Mágyika kissé elsomorodott, de kirakosgatta őket, mert bizony szépek voltak ezek a kicsi vitéz emberkék. Volt köztük gyalogos vitéz, hetyke lovas és délceg tűzér ágyúval. S valamennyi ólom- és rézkatona seregnek volt egy-egy kivont kard és hegyes bajszú daliás vezére. Mágyika sorba állította őket, az ólomgyalogos vitézeket elől, mögójük a lovas hősöket és leghátul a délceg tűzérseget helyezte el. Az ólomkatonákkal szemben ugyanígy állította a rézvitézeket is és mindegyik csapat elé a maguk vezérét. A vezérek szikrázó szemmel néztek egymásra s kis idő múlva az ólomvezér harsányan parancsolt:

— Ólomvitézek, tüzeljetek a rézhadseregrel!

De bizony egy ólomvitéz sem emelte le a puskát válláról, egy ágyú sem dördült el. A vezér haragra lobbani és harsányan kiabálta:

— Tüzeljetek az ellenségre!

A rézsereg vezére is ugyanezt vezényelte, de a rézemberkék sem akartak löni.

— Tüzeljetek! — parancsolták a vezérek, de hiába.

Erre egy ólomharcos a vezér elé toppant és kérő hangon mondta:

— Vezér, bocsáss minket haza. Mi nem akarunk háboruzni, mi nem akarunk egy rézemberkét sem megölni, hisz nem bántottak soha minket. Aztán tudjuk, hogy ők is épen úgy szeretnének élni, ahogyan mi és ők is épen úgy vágyunk haza családjuk körébe, feleségükhöz, gyermekeikhez, mint mi Vezér, bocsáss hát haza minket. Erre mindkét hadsereg egyszerre kérte a vezéreket:

— Bocsássatok haza minket gyermekeinkhez, mi nem akarunk senkit sem megölni, mi békességben óhajtunk élni. A vitéz vezérek hüvelyekbe rejtették a kardot és egy szót sem szóltak. — Mágyika nagy csodálkozással hallgatta végig ezt az egész beszédet s a végén szomorúan sirni kezdett, mert jó édesapjára gondolt, aki a háboruban halt meg, pedig ő sem akart embert ölni és ő is úgy szeretett volna még élni. Anyjához ment, ölébe hajtotta fejét és mind a ketten keservesen sirtak, mert eszükbe jutott, hogy milyen fájdalommal hagyta el őket Mágyika apja és milyen nehezen tudott tőlük megválni, amikor a háboruba ment. Mágyika elaludt anyja ölében és nemsokára szomorú anyja is elszenderedett. Erre halkan feltárult az ablak és az anyuka jött be rajta egy nagy fehér babával a karján. Óvatosan körülöpködté az alvókat és a nagy fehér babát oda fektette Mágyika mellé, az anyja ölébe. Egy kis cédulát is tett Mágyika kezébe és ekkor hamar összegyűjtötte a katonákat és kirepült velük az ablakon. De ahogy kirepült, hozzáütötte a katonák dobozát az ablakhoz s ennek zajára Mágyika felébredt. Nem akart hinni szemének, amikor a babát maga mellett látta. Megdörzsölte szemét és észrevelte a cédulát. Rögtön el is olvasta. Ez volt rá írva:

Édes Mágyika, eltévesztettem az ajándékot, de édesapád figyelmeztetett erre a mennyországban, így most elhoztam, amit kértél.

Angyal.

Mágyika boldog volt, mert selyem csokor volt a baba szőke hajában, mosolygott, ha ült és aludt, amikor lefektették. Boldogságában imával köszönte meg édesapja gondoskodását. Imája után meglepődve látta, hogy egy katona sincs többé a karácsonyfa alatt. Vajjon hova lettek? Az anyuka visszavitte őket a mennybe és mindegyiket hazaküldte a családjához. Volt is ám öröm, az ólom és réz emberkék hazájában. A gyermekek apjuk nyakára ölelkeztek, csókolták arcukat és boldogságukban mindannyian sirtak.

Az anyuka az ólom és réz emberkék országába is eljárt, nekik is vitt karácsonyfát, meg sok drága ajándékot. Az ólom és réz emberkék letették fegyvereiket, levetették a katona ruhát, leültek a karácsonyfa alá, maguk köré gyűjtötték gyermekeiket, maguk mellé ültették feleségeiket és a karácsonyfa csillogása alatt mesélni kezdtek:

— Volt valahol messze Betlehemben egy

kis istálló és itt lakott egy szegény mester ember, kit Józsefnek hívtak, jó feleségével, Máriával. Igen boldogok voltak, mert az Isten egy fiút ajándékozott nekik, kit Jézusnak neveztek. Ez a fiúcska a szívében Isten békességét hozta a földre, ezért a csillagok igen boldogok voltak és oly fényesen ragyogtak az égen, mint ezek a gyertyácskák ezen a szép karácsonyán. Azóta pedig, éppen ma este, már szinte kétezer év múlt el édes gyermekeim . . .

(Nagyszében.)

Kiadó bácsi postája külföldi előfizetőihez.

Mendics Csilla, Tiacevo. Az átutalt 30 cK-át a Cimbora f. évi márc. 1-től dec. 31-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel.

Dukesz Jolán, Senec. Az átutalt 30 cK-val előfizetése múlt évi dec. 1-től f. évi szept. 1-ig ki van egyenlítve.

Csajka Zsuzsa, Kosice. A beküldött 20 cK-val előfizetése f. évi jul. 1-ig ki van egyenlítve.

Állami népiskola, Kunova-Teplica. Az átutalt 20 cK-át múlt évi nov. 1-től f. évi május 1-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel.

Takács Sárka, Kezmarok. Az átutalt 15 cK-át megkaptuk és a Cimbora előfizetési díjaként f. hó 1-től ápr. 1-ig használtuk fel.

Resko Tibor, Kezmarok. Az átutalt 15 cK-át a Cimbora f. hó 1-től ápr. 1-ig terjedő előfizetési díjaul használtuk fel.

Varga Bandi, Roznava. Az átutalt 25 cK-át a Cimbora múlt évi jul. 1-től f. hó 31-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel.

Jánossy Erzsébet, Beregszász. Az átutalt 20 cK-ával előfizetése f. hó 1-től július 1-ig ki van egyenlítve.

Virsik Vali és Karcsi, Malacky. Az átutalt 30 cK-ával előfizetése ez évi okt. 1-ig kiegyenlítést nyert.

Torma Csongor és Tóni, Belki. Az átutalt 8 cK-át a Cimbora július—augusztus havi előfizetési díjára fordítottuk.

Jakner Mária, Beregszász. Az átutalt 20 cK-ával előfizetése ez évi július hó 1-ig ki van egyenlítve.

Régi magyar játékok.

— KÖZEL HORVÁTH MIHÁLYNÉ. —

Liba-játék.

Ehhez a játékhoz 6—8 gyerek kell, de lehet több is. Egy a libapásztor, egy a farkas, a többi a liba. A libapásztor kihajtja a libákat a legelőre, a farkas oldalról lesi őket, de nem bántja addig, amíg a következő kérdés és felelet el nem végződik.

Libapásztor: Gyertek elő, libuskáim!

Libuskák: Nem lehet!

Libapásztor: Miért?

Libuskák: Farkas van a hid alatt.

Libapásztor: Mit csinál?

Libuskák: Mosdik.

Libapásztor: Mibe törülködik?

Libuskák: Aranyos kendőbe.

Libapásztor: Hol tartja az aranyos kendőt?

Libuskák: Aranyládikóban.

Libapásztor: Hol tartja az aranyládikót?

Libuskák: Csipkebokorban.

Libapásztor: Gyertek elő, libuskáim!

Akkor aztán a libuskák elkezdnek szaladni a libapásztor felé, de a farkas is, és, ha tud, elfog egyet kettőt a libuskák közül. Aztán ismét előről kezdődik a játék.

Moraujvár.

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kacsuk sarkot viselji

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában

negyedévre	— — —	65 leu
félévre	— — —	130 leu
egész évre	— — —	260 leu

Csehországban

negyedévre	— — —	15 ck.
félévre	— — —	30 ck.
egész évre	— — —	60 ck.

Magyarországon

negyedévre	—	6000 korona
félévre	—	12000 korona
egész évre	—	24000 korona

Ausztriában

negyedévre	—	28000 osztr. korona
félévre	—	56000 osztr. korona
egész évre	—	112000 osztr. korona

Jugoszláviában

negyedévre	— —	40 dinár
félévre	— —	80 dinár
egész évre	— —	160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában postautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.

Helmecz: Bodroközi Bank r.-t.

Mlohovec: Galgóczi Hitelintézet.

Illava: Illavai Hitelbank

Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.

Michalovce: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.

Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.-t.

Nitra: Nyitrai Takarekbank r.-t.

Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.

Nove-Zámky: Érsekújvári Népbank r.-t.

Presov: Cserjesi Bankegyület.

Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.

Sevljus: Nagyszőlősi Hitelintézet.

Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.

Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Rumänien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hirlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizománya.

Ne féljen, nem sir **HÖFER** Lloyd 235f. **HÖFER** gyermekkrémet a gyermeke, ha **HÖFER** gyermekhintőport és **HÖFER** használ.

FEJTÖRŐ.

A sorolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvény

Beküldte: *Hurvát László.*

Betűrejtvény

Beküldte: *Kliegl Róbert.*

va 000
va 0 T Z' & E
va va 0 i

Névrejtvény

Beküldte: *Béldi Dénes.*

VILMOS, DÉNES, NÓRA, ALBERT,
RÓZSA, ÁRPÁD, GYULA, ANNA.

E nevek kezdőbetűi, egy nagyobb város nevét adják.

Csigarejtvény.

Beküldte: *Salamon Sándor.*

S	E	N	E	D	A	K
	O	M	R	A	F	R
	K	B	K	A	A	A
	A	I	R	J	A	SZ
	T	A	K	A	R	A

Számrejtvény.

Beküldte: *Sziklay László.*

- 15, 2, 23, 8, 26, 22, 13, 29, 10 — Falu Erdélyben.
5, 17, 7, 27, 26 — Irószér.
11, 29, 1, 24 — Az ember lábának egy része
3, 30, 20, 19 — Ige.
11, 14, 32, 26 — Szarvasmarha.
28, 6, 16, 24, 25 — Török pasa.
21, 12, 18 Időhatározói mellékmondatokat vezet be.
31, 4 — Kötőszó.
1—32 — Közmondás.

Rejtett nevek.

Hamar intézd el a dolgot.
Mond, hogy keljen ő is fel.
Kapható géz a patikában.
Ez a kefe ritka jó.
Az ezüst láncon őra lóg.

Sakkrejtvény.

Beküldte: *Béldi Dénes.*

A	te	ne	hol
ha	nap	mit	hetsz
meg	ma	lazd	ra

Szélmalom rejtvény.

Beküldte: *Bagossy Juci.*

				Á					
				G					
				A					
				M					
				B					
A	Y	L	A	A	A	A	O	R	
				N					
				D					
				T					
				T					
				Λ					

Számrejtvény

Beküldte: *Sziklay László.*

- 9, 4, 10, 12, 6, 7 — Amit lovasok használnak.
11, 5, 10, 13 — Leánynev.
8, 9, 6 — Földmivesek szolgálatában van.
2, 1, 9 — Amit a halászok a jégen vágják.
3, 15, — Kevés gyermek van ilyen.
1—15 — Felkiáltás.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajánai Mici) u. p. Nagybaczon, (Bajánai Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Polacsek Márton, Kolozsvár. A te román tanárod ajánlotta neked a Cimborát s nagyon dicsőre, hogy van benne mese, elbeszélés, vers, no meg Őcsike. És te, ahogy hazamentél, megkérted édesapádat, rendelje meg a Cimborát és meg is rendelte csak gyan igazat mondott a tanárod, írod te, mert nagyon megetszett neked a Cimborá. Jól esett olvasnom, hogy a román tanárod ajánlotta megrendelésre a Cimborát, mert ebből azt látom, hogy ő is úgy gondolkozik, mint én: az egy földön élő népeknek meg kell ismerniök egymást, mert ebből a megismerésből származik egymásnak a megbecsülése. Ez a megismerés pedig a jó könyvek és újságok által történik. Örömmel látlak unokáim sorában, Jóska és Lajcsi Őcsédet is a rejtvényeid sikkütek és szép lassan sorra kerülnek. — *Demkő Icuka Szatmár.* Éppen egy éve, hogy nem írtál levelet, pedig igen vágytál megköszönni azt a sok örömet, amit a nagyapó újságja szerez neked. Nemcsak a szeretsz engem, hanem kedves anyukád is, mert eszébe jutnak a gyermekévei, amikor szorgalmasan olvasgatta a Magyar Mese- és Flondavilág vastag köteteit. Nagy öröm látnom, hogy a szülők nem feledkeznek meg rólam s kedvesen emlékeznek vissza gyermekkorukra, amikor az én könyvemet olvasták. Hiszem, hogy te is majd oly kedvesen emlékszel vissza gyermekkorodra, mint édes jó anyád. Magam is végigjártam sajnáltam, hogy Őcsvár bácsi, kibent a legjobb barátotokat veszítettél el, Magyarországra költözött, de vigasztaljon a tudat titeket, hogy ő ott is tovább rajzolja az ő pompás rajzait a Cimborának. — *Simon Károly Marosvásárhely.* Levelezőlapodat továbbítottam a kiadóháznak. — *Dénes Erzsike, Iboyka és Szilárd Segesvár.* Tolmácsoljaitok hálás köszönettel édesanyátoknak, aki az ünnepek alkalmából veletek együtt oly kedvesen gondolt reám. — *Sebők Ella Nagyvárád.* Milyen kedves szép karácsonyfa! Oly szép, mint amilyen sok ezer van nagyapó kertjében. S milyen kedves az az öt gyerek, akik kéz a kézben, a karácsonyfa körül kerengenek! Igazi gyönyörűség látnom azt a képet. — *Zhorella Gyurka Nagytapolcsány.* Veled együtt küldik az üdvözlőket messze, messze földről a nagytapolcsányi unokák nagyapónak és családjának névszerint Szlamka Nellyke, Lénárd Zoltán, Vieszte László, Kmeity Jajóka, én meg mindnyájatoknak viszont küldöm üdvözlőmet a nagy szeretettel gondolok rálok, főlem messze, igen messze lakó, de a szívemhez oly közel álló unokákra. — *Künstler Teruska Kolozsvár.* Igen megörvendettél az üzenetemnek hogy megdicséretem az írásodat. Megdicsérem most is s jól esett olvasnom, hogy úgy szereted látni nagyapót. A rejtvényed sorra kerül. — *Bede Lajos Máramarosziget Virágással* kukkint be az ajtón Mikulás apó a te levelezőlapodon, de bizonyos vagyok abban, hogy te hozzád nem virágással látogatott el, mert tudom, bizonyosan tudom, hogy te ő gyermek vagy. — *Farkas Mária Kolozsvár.* Egy kosárban két baba, mintha csak az édesanyád rajzolta volna. olyan kedves, olyan szép ez a rajz. — *Mikoss Magda, Pali, Gyuri és Karcsika Arad.* Mennyi játék, mennyi játék, ennyitán még nem is láték, amennyi a ti karácsonyfaok alatt összegyűlt. Tudom, összegyűlt valósággal is, nemcsak a képen. — *Dankó Irén Brassó.* Szép lehetett a te karácsonyod, ha a karácsonyi étesidőben tízenegy egyes ékeskedett s csupán két keifőst kaptál, ami igazán nem számít. Nem csuda, hogy a Jézuska a szép karácsonyfan kívül megajándékozott egy szép költői ruhával, meg egy emlékkönyvvel is. Ha majd Brassóba megyek, meglátogatlak és írok az emlékkönyvedbe, ha ugyan addig tele nem írák. Édesanyád öltöztetését hasonló jó kívánságokkal viszonzom. —

Lebovits Irénke Szilágycseh. Azért nem írtál idáig, mert sohasem tudlak megfektetni mind a rejtvényeket. Ettől ugyan irhattál volna, mert nem szükséges megfektetni minden rejtvényt, elég ha megfejtesz egyet, én ennek is örvelek, különösen, ha levelet írsz hozzá. Leveled végén, úgy tetszik, mintha kissé belefáradnál volna már az írásba, egyébként jó kerek betűkkel írsz és remélem, hogy nagy gondnal és kitartással szépen kifejlődik az írásod. — *Hittner Lili Nagyvárád.* Minek köszönjed, hogy minden héten megjelenik neked a Cimborá? Ezt bizonyosan annak köszönheted, hogy jó gyermek vagy, amiről már meggyőződtem, nyilvánvaló, hogy a te jó szüleid a Cimborával is jutalmazták a jószágodat. Jóságodra s irántam való nagy szeretetre vall az is, hogy barátnőd körében terjesztetted a Cimborát, hadd részesüljenek azok is a Cimborá lelki táplálékában. A levélre egy lejes bélyeg kell s azonkívül egy tíz banis segély bélyeg. »A valódi égszinkék« című regény teljesen befejeződött a karácsonyi számban s ha te a folytatása iránt érdeklődöl, ez azt jelenti, hogy nem győztél betelni ennek a regénynek a szépségével. Így vagyunk ezzel mindnyájan: ha valami szép könyvet olvasunk, sajnáljuk, hogy már véget ért. A rejtvényed sorra kerül. — *Simon Károly Marosvásárhely.* A 130 leut továbbítottam a kiadóháznak. — *Fülöp Margit Torda.* Ugyszintén a 65 leut. — *Székely Lóránd Marosvásárhely.* Hiányzik neked a »Szőkés a teknőben« című regényből az első oldaltól a nyolcig és a 32-120-ig s azt írod, hogy ezek annak idején nem voltak mellékelve a Cimborában. Hát bizony ezt azon melegében kellett volna megreklamálni, mert így könnyen megeshetik, hogy a kiadóházi a legjobb akarattal sem tudja pótolni azokat. — *Deutsch Margit Nagybánya.* Nemcsak Tökmag király, de nagyapó is örömmel lát az unokák sorában. Azt írod, szeretnél a nyáron eljönni Kisbaconba, mert szép hely lehet az. Bizony szép, igen szép, nagyapó szerint, nincs több olyan szép hely kerek a földön. És Őcsikével is ugy szerepelt megismerkedni. Hát akkor csak jere, jere (Margit, Őcsike is, nagyapó is örömmel lát a kisbaconi kertben. — *Schächter Margit és Anna Kolozsvár.* Azt írod, igen szép volt a karácsonyi szám s különösen szép volt az első üzenet a szent esiről. Bárha ugy volna, írod te, hogy békesség lenne a földön. Nektek ugyan nincs karácsonyotok, mert zsidók vagytok, de a békét és szeretetet ti is kívánjátok. Tudom én azt, hogy kívánjátok, kívánja azt minden jó lélek, minden igazán nemes szív s egyszer majd le is száll a földre a béke és a szeretet. Én erre nevelem az én unokáimat, mert én soha gyűlöletet nem ismertem s hiszem is, hogy az én unokáim sem fogják ismerni soha Testvéreidét is örömmel látom unokáim sorában. — *Kertész Maja Kolozsvár.* Apuka segítségével fejtetted meg a rejtvényeket. Így szokott kezdődni a rejtvényfejés, kezdetben apuka, vagy anyuka segít, aztán egyszerre csak azon vesztitek észre magatokat, hogy nincs szükség apuka és anyuka segítségére; azt azonban ne feledd, hogy a szeretetükre mindig szükséged lesz, még akkor is, amikor már réges-régen elbucsztal a szép gyermekkorodól. Ha megírod pontos címedet, örömmel látogatlak meg, amikor majd Kolozsvárra megyek. — *Kézmárky Emil Kézdivásárhely.* Üzenek a kiadóháznak, hogy, ha van felesleges példány, pótolja az 59 szám regény mellékletét. — *Kliedl Róbert Temesvár.* A pályázatról nem késtel te, a kiadóházi meg elküldte neked a hiányzó számokat s ugy látom, a könyvet is, amit az előfizetők szerzésével érdemeltél ki. Rejtvényeid nagy tömegből válogatok. — *Rafael Klárka Bölon.* Szépen írtad meg a nyári utazásaidat, szépen és helyesen. De majd türelemmel kell várnod a megjelenést, mert valamennyi pályázónak a munkáját újra kell diktálnom, mivelhogy a papír mind a két oldalára írtatok, a szedőházi pedig csak olyan kéziratot szed ki, amely a papíros egyik oldalára van írva, a másik meg üres. — *Péter Margit Dicsőszentmárton.* Sokszor gondoltam reád s nem tudtam elgondolni, miért hallgatott el egyik leghűségesebb levélíró unokám. Most aztán megkaptam a magyarázatot. Minthogy unitárius vagy, kitértél a református iskolából

egy hónapig nem járhattál iskolába, ezalatt segítettél anyukának a házi dolgokban, még a főzésben is, most aztán egy hónap alatt kellett elvégezned a tanulmányaidat, hogy a marosvásárhelyi gimnáziumban, mint magántanuló letehesd a felvételi vizsgát. Remélem, hogy jól sikerült. Az én igazi unokám nem voltak itt karácsony ünnepén, de neki is sok minden szépet hozott a Jézuska. Amint látom, róliatok sem felelték zett meg s különösen szép volt a karácsonyfák, amely a legszebb színekben pompáztak. Hát csak, ha időd engedi, írogass ismét nagyapónak, akinek nagy öröme felik benned. — *Péter Géza Dicsőszentmárton*. Te is azt írod, amit Margit, de remélem, neked is lesz ezután időd a leírásra. A Jézuska hozott neked egy rend ruhát és egy majmot. Ugy látszik, Jézuska értesült arról, hogy neked a majmok kedvenc állataid. — *Arnstein Sándor Arad*. Igen tetszett neked a karácsonyi szám, különösen a „Valódi égszinkék” és a Börme. Majd írd meg nagyapónak, hogyan felt az idő Békéscsabán. — *Mikoss testvérek Arad*. Boldoggá tett titeket a sok szép ajándék, amit a Jézuska hozott nektek s boldo ságotokat fel essé fette a Cimbora karácsonyi száma, mely oly sok szépet tartalmazott. Köszönitek nagyapónak a nektek juttatott időt és türelmet. Meg lehetek győződve arról, hogy az én türelmem és áldozatkészégem kimeríthetetlen, mert azt az irántokat való szeretet állandóan táplálja. — *Hertl Károly és László Brassó*. Rejtvényeitek közül az első számú sorra kerül. A többi vagy túlságosan könnyű, vagy jó ismerős. — *Telekdy Nándor Temesvár*. November óta vagy a Cimbora olvasója, minden nap lesed a postáért és nagy örömmel üdvözlöd a Cimbora-t. Arra kérek, hogy fogadjalak téged is unokám sorába. Ezt igazán nagy örömmel te-zem, mert látom, hogy megérdemled. A kiadóbácsi valószínűleg módját éjti annak, hogy az új unokák is megkapják nagyapó arcképét. — *Szentpétery János és Inyó Marosvásárhely*. Tévedni emberi dolog, nem esda hát, ha tévedtet nagyapó is. Most már tudom, hogy in-ögyedik elemis a, János meg első gimnazista. Sőt még azt is tudom, hogy Jánosnak legnagyobb öröme az eg-ensapka, „Vásárhely legszebb sapkája”, de van ezenkívül még egy nagyobb öröme is: az értesítőjében a főtanfárgyak mind jelesek. Ennek nagyapó jobban örvend, mint a sapkának, bár kézséggel elismeri, hogy nagy öröm a szép sapka is. Közben újabb level jött In-ötől, melyben b számol, hogy mi mindent hozott neki a Jézuska. Hozott, meg is érdemelte a füzta kifűző bizonyítványt. Az egyik rejtvényete el közlöm, a másikat nem, mivel hogy az éne em a megjelése. — *Erdős Gizella Abrudbánya*. A képrejtvényeid jól vannak megszerkesztve, de sokszó-ésítésre nem alkalmasak. A kocarejtvény sorra kerül. A bátyád által kijavított szomorú vers igazán szomorú, mert túlságosan korán foglalkozol a halál gondolatával, viszont el kell isme nem, hogy felcsillan benne a tehetség szikrája. — *Makó Verona Révca*. Igazad van, most találkozem először a neveddel, de ez a találkozás kedves találkozás, mert gyönyörködtem szépen és gondosan megírt leveledben. Ha mindent románul tanulsz és tanulsz zongorázni is, nem c udalom, hogy eddig nem volt időd a leírásra, de majd megjavulsz te románul s hisz m, akkor szorgalmasan írod a leveleket nagyapónak. Örvendek, hogy oly igen tetszik ne ed a Cimbora s a házatokban akó két kis fiu, Béla és Duckó is igen szeretik olvasni. Hogy a Börme című regény különösen tetszik, ezt nem esudálom, mert ez ritka szép regény. A kiadóbáccival közlöm a kívánságodat, hogy s eretind ha neked is megvoldna nagyapó arcképe. Képrejtvényeid megjeléseit elfelejtet a közlöl velem, e t pó old a következő alkalommal. — *Benedek Árika Depszentgyörgy*. Egy nagy babát hozott neked az anyuká s egy meséskönyvet. Pistának építőkockát és puskát, Jucinak bab t és labdát. Estén-nt nagyapó meséskönyveiből szoktatók olvasni s te legjobban szeretted a Mirko királyit. Pistá s Tejtutát, Ilu s Rózsakirályt. Hogy mikor megyek Szentgyörgyre, azt igazán nem tudom megmondani. A elen nem, mert egyelőre nem szab aduznom. Tolmácsó d apukáknak é z zónetemat és üdvözlémet. — *Egyik aradi unokám igen kedves levelet írt ekem, de elfeledte aláírni nevét. Azt írja, hogy igen tetszett neki a nagy pó jószágos arca s a képét az ágya fölé szegezte. Aztán postautalványt kér, hogy beküldje a pzt egy félvérre és írja, hogy egy házban lakik Blédy Lajosnal s Blédy megkapja az újságot, é azonban n m. A tán írt egy kis kedves versikét is a Cimbora-ról, többek közt ezt:*

Hogyha eljő hétfő este,
Várjuk mi már szívrepesve,
Ha te is olvassz akarod
Cimbora címén megkapod.

Gondolom, a levél részletes ismertetése után jelentkezni fog az én szór-között unonám. — *Kertész József Székelyudvarhely*. Előző leveled értelmében már intézkedtem, hogy újsá odai Tordáról Székelyudva he yre irányítsák. Remélem, már ap d is rendszeren — *Berezky András Egreső*. Olvastad az újságban, hogy Tobolszokban libyalt szednek, Fra cisországban pedig retene s hóviharok dühöngnek k. Ugy látszik, ir d tovább, hogy a jó lsten megv hozt írja az idő járását, „az elbizakodott franciákat hóval bünteti és a szeg ny számolejéket nyrral ajándékozza meg.” Én nem tudom s nem is akarom elhinni, hogy a fr nciák elbizakodott k volnának, es k, mint minden nemzetben, hogy ők is akadnak libzakodott emberek. Örömmel látom, hogy te nem vagy elbizakodott. — *Fosztó Olga és Dénes Vízakna*. Oly rég nem írtok, hogy már azt hittem, nem is vagytok olvasói a Cimbora-nak. Most aztán hiszül, hogy azért nem írtátok, mert sok a tanulmányotok. De egyéb is kifűnt: azért nem pályáztatok a Verő Jankó második levelére, mert az első pályázatot megnyertétek s a nyert könyvet álj meg kaptátok meg. Ebb n csak a pósta lehet a hibás, mert a kiadóbácsi minden könyvet pontosan pó-tára ad. Ti felétek nem lehet valami rende a póstajárás, ami abból is kifűnt, hogy december 17 én keletkezett január 2-án ért ide Csésike tovább termeli a nadselli gondolatokat, Tamás i tovább érdeklődik és igen örvendek, hogy a Szókés a teknőcön és a

Börme igen tetszik nektek is. — *Rosmann Etus Marosvásárhely*. Ha rég nem írtam neked, ez vagy azt jelenti, hogy te is reg nem írtál, vagy azt, hogy csak a rejtveny megjelést küldted be, amire nincs más válasz, mint nevednek a megjelítők névsorában való leközlése. Örvendek, hogy a karácsonyi szám annyira tetszett. Csaknem minden unokám nagy elragadtatással ir erről a számról. — *Rosmann Margit Marosvásárhely*. Most már kétfel olvassátok a Cimbora-t, Etus és te. Örömmel látalak unokám-orában s remélem, te is épp oly hűséges olvasóm leszel, amilyen hűséges a te Etus nővéred. — *Béda Karcsi Nagyborosnyó*. Az üzenetekből észre vetted, hogy náladnál kisebb fiuknak is szívesen elolvasom a leveleit, tehát gondoldat te is megbirkózol a levélírással. Ezt igen helyesen tetted, mert én valóban szívesen olvasom egy a nagy-ébb, mint a kisebb unokák leveleit. Szeretettel várom leveleidet. Rejtvényeid egy része sorra kerül. — *Virág Annuci Dés*. Ugy a decemberben küldött száz leut, mint az újabban küldött hatvan leut megkaptam, erről értesítettem is a kiadóbácsi-t. O majd közli veled, h i még eddig nem közölte volna, hogy meddig van k fizetve a Cimbora. — *Csikós Margit Kézdivásárhely*. A rejtvény megjelését kívülről szerettem volna levelet is olvasni tőled, mint új unokától. Jól elért volna a papiros másik oldalán. Remélem, majd pó-told a nulasztást. — *Simó Testvérek Marosvásárhely*. Nagy testvér ir egyszerre nekem külön-külön leveleit: Gyula, Béla, Irén és Géza s meghoronázza leveleteket az édesanyátok levele. Valamennyi levélből meleg szeretet árad felém, nagy elismerése az én munkámnak s természetesen, különös nagy fontoságot tulajdonított az édesanyátok leveleinek, aki nemcsak anya, de tanítónő is s így kétszeresen érte az é elismerése s az é jókívánsága. A írja édesanyátok: az én mesémet tanulta meg a magyar nyelvet s igazi lelki gyönyörűséggel olvassa most is azokat. En is nagy lelki gyönyörűséggel olvastam ezt az öt levelet, mert minden level azt a meggyőződé-t váltja ki lelkemből, hogy csakugyan ne étem hiába. Nagy szer tefel gondolok a Simó családra, ebben a családban a negyedikéves Arankára is, aki még nem olvashatja az én mesémet, de érzem, hogy é is majd az én meséimen fogja megtanulni a szép, a füzta magyar nyelvet. A jó Isten áldása kísérje azt a kedves család t minden lépésében. — *Kisely Gyurka Nagykároly*. Öszinte sajnálattal látom a leveledből, hogy még mindig nem gyógyult meg a lábád s emiatt nem járhatasz iskolába. Azt igen helye en teszed, hogy bély gyűjtéssel foglalkozol, mert ez igen hasznos foglalkozás. Kívánságodra fel is szűltem olvasótársaidat, akik szintén bélygyűjtéssel foglalkoznak, hogy közöljék veled a címüket, hogy így aztán kicserélhesétek a bélyegeket. Arcképed t kedv s emlé tárgyalom közt helyezem el, a kiadóbáccinak pedig üzenem, hogy az októberi rejtvények megjelése r t n ért kölyvet küldje meg neked. — *Dávid Antal Kézdivásárhely*. A nyári utazásod leírását nagy élvezettel olvastam. Már most jelezhetem, hogy dicsegeté-re válik az első gimnazista kis di knak. — *Sajánon Ottó Aranygyöeres*. Ha neved nem volt ott a me feit k névsorában, ez azt jelenti, hogy vagy ehéslet a megjelítés k beküldésével, vagy leveled a postán kallódott el. Most január végén bizonyosan ott lesz a neved. — *Sárga József Marosillye*. A Marton Lilly babáira most már nem lehet pályázni, mert az új előfűztek aligha érten k meg, hogy mivel e pályázat el küllö-ben is hiába páll áztok erre a babára, mert Marton Lilly megmondta a dolgot s z t íta nekem, hogy még öreg nagyanyó korában sem fog megváni a babájától. Örömmel ismerem el azonban, hogy kissé hosszadalmas versedben több sikerült strofát találtam. Rejtvényeid sorra kerülnek. — *Román Tili Szatmár*. Eppenséggel nem látszik az irásodban, hogy román is o-lába járs , ugy a fogalmazásod, mint a helyesírásod dicsegeté-értedemle s nagybanjai kirándulásod leírását gyönyörűséggel olvastam. — *Klein Annus és Feri Máramarosziget*. A kiadóbácsi teljesíti kívánságodat s ezu án nem Gé a bátyáto , hanem a ti nevétekre fo ír n a Cimbora , amelyről oly nagy szeretettel írtok Csésike- l erután is sür n fojto tal hozni a Cimbora-nak. — *Geier Frédi Temesvár*. A kiadóbácsi elküldte a hi-nyzó számokat, remélem, me is kaptad. A képrejtvényeid ismerős, talál ki valami más egyeb t. — *Hoffmann Ilona Arad*. Ha eddig nem írtál, remélem, most majd ke vet kapsz a levélírára. Oly szépen és hely-zen ir z, hogy kár volna herte t t a tolladat Annak igen örvendek, hogy nyira tetszik a Börme és mint é, oly várod a Cimbora megérkezését. — *Balogh Bözsike Dés*. Neked is azt kel üzennem, amit Sárga József-ának. Sajnálom, hogy nem azon mel ebb-n k lted be a pályázó verset, mert egy-két sikerült strofát közöltél volna belőle. Leveleiddel ezután is szívesen látom s el is vár m. — *Haász Erzi, Márta és Ella Pécska*. Igazatok van, nagyapó z-refi tudni, hogyan élnek az unokái s igen örvendek, hogy ti ezt részlet sen le írtátok. Apukátok cégy zefo egy fűrészgárban, anyukátok eg kis fűszerüzletet nyitot, ti pedig hárm n tanultok. E la hetedik gimnázista, Erzi a h rmadik polgárba jár, Márta meg magántanuló, Örömmel látom, hogy Ella, a hetedik gimnázista is olvassa a Cimbora-t s hogy különösen tetszik nektek S ondy György régé y é Csésike nadselli gondolatát. Várom a levelezésetek folytatát. — *Kálmán Erzsike Torda*. Örvendek, hogy már rendszeren kapod a Cimbora-t s hogy jól felt az ünneped. — *Jovanovits Kóti Temesvár*. Azt hiszed, azért nem kaptál választ, mert a szerkesztő ségne cimezett a levelet. Ha ide cimezed el, jó helyre cimezett s akkor cimeztél volna helytelen l, ha a kiadóbáccinak cimezed a nekem szóló levelet, mert más s zte késztőség és más a kiadóhivatal. Ugy emlékszem, már választottam neked s line most is választok. Rejtvényeid közül a négyesrejtvény sorra kerül. — *Sztojka László Dés*. A k s testvéred újhó szomorkodik, mert már rég nem nyersz könyvet. Igazi szomorkodásra csak azoknak van okuk, akik kón vet még egyáltalán nem nyertek. Aztán hiába is szomorkodik Katóka, ha a rejtveny megjelést t be nem küldi, mert akkor hogyan vigyázhat rá Tökmaq öfel-sége a Szőlő Kató nevére? Rejtvényeid sorra kerülnek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. SATMAR
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR FELEL
A SZINES OMLAPOKAT ÓOSVÁR REZSŐ RAJZOLTA

BCU Cluj / Central University Library Cluj